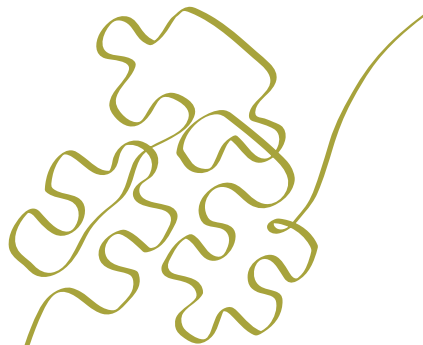

PREMIS
**ANTÒNIA
ADROHER**
DE NARRATIVA
I POESIA

els drets

*a la
salut*

2022

EDITA:

Coordinadora d'ONG Solidàries
Òmnium Llengua Cultura País Gironès
Gremi de Llibreters de Catalunya

MAQUETACIÓ:

Sònia Moret Burrassó

IMPRESSIÓ:

Impremta Pagès

Aquesta publicació ha estat editada amb motiu de la 1a Edició dels Premis Antònia Adhoher de Narrativa i Poesia 2022.

Publicació impresa amb paper reciclat.

DIPÒSIT LEGAL: B 12286-2022

EDICIÓ DIGITAL

JUNY 2022

Índex

Pròleg	5
L'Antònia Adroher i Pascual	7
Escrit de records	11
Centres participants	13
Poesia	
Deliberació del jurat de poesia	15
CICLE SUPERIOR DE PRIMÀRIA	
1r Premi: <i>Si no tinguéssim dret a la salut</i> , Mireia Sistach	16
2n Premi: <i>El dret a la salut</i> , Erin Carvajal	17
PRIMER CICLE DE SECUNDÀRIA	
1r Premi: <i>Ara crido per un canvi</i> , Mar Bagudà	18
SEGON CICLE DE SECUNDÀRIA	
1r Premi: <i>Malson</i> , Clàudia Navarro	19
BATXILLERAT I CICLES FORMATIUS	
1r Premi: <i>Monstre d'ulls foscos</i> , Tamna Tubert	20
2n Premi: <i>Retrobar les ales del meu propi jo</i> , Marta Beltran	22
Narrativa	
Deliberació del jurat de narrativa	25
CICLE INICIAL DE PRIMÀRIA	
1r Premi: <i>L'avi no està fi</i> , Martina Mesa	26
2n Premi: <i>La història del metge</i> , Blai Vicens Mora	27
CICLE MITJÀ DE PRIMÀRIA	
1r Premi: <i>El viatge dels drets</i> , Grau Jubany Asperó	28
2n Premi: <i>El somni de la Martina</i> , Mariona Joanmiquel Solà	31
CICLE SUPERIOR DE PRIMÀRIA	
1r Premi: <i>Què li passa a la Judit?</i> , Ona Torrellas	33
2n Premi: <i>L'experiència</i> , Alba Njoya	35
PRIMER CICLE DE SECUNDÀRIA	
1r Premi: <i>Elna</i> , Bernat Daunis	37
2n Premi: <i>Dia boirós</i> , Keila Sánchez	41
SEGON CICLE DE SECUNDÀRIA	
1r Premi: <i>Ho sento, mare</i> , Carla Márquez	43
2n Premi: <i>Carta ensangonada</i> , Clàudia Martínez Vivó	46
BATXILLERAT, CICLES FORMATIUS I ALTRES	
1r Premi: <i>L'hospital</i> , Pol Ribera Càmara	50
2n Premi: <i>L'avi, l'absència i el sèrum de privilegiat</i> , Alba Benjumea Forés	55
II Premis Antònia Adroher de Narrativa i Poesia	59

Pròleg

Crear consciència crítica a través dels Drets Humans bàsics i reivindicar l'ús de la llengua catalana, aquests van ser els objectius que es van fixar la Coordinadora d'ONG Solidàries de les comarques gironines i Òmnium Gironès a l'hora d'establir un marc de col·laboració per desenvolupar un projecte sòlid, amb ressò i arrelament al territori.

A partir d'aquestes dues idees bàsiques es van anar desenvolupant i concretant els altres aspectes fonamentals del que han acabat essent els Premis literaris Antònia Adroher. Entre aquests val la pena destacar l'estratègia de futur, fent arribar el certamen als centres educatius de primària, secundària i post-obligatòria per tal que siguin les generacions més joves les que s'apropiïn dels drets elementals i s'esmercin en emprar el català. Calia, també, involucrar més actors en el projecte, i en aquest sentit es va considerar que, en fomentar l'ús de la llengua, el Gremi de Llibreters de Catalunya a Girona podia esdevenir un actor clau i així ha estat, esdevenint la tercera pota del projecte. Alhora es va voler aprofitar per reivindicar una figura femenina local que aglutina els àmbits i l'ideari del certamen, per aquest motiu se li va donar el nom de la mestra, sindicalista i política Antònia Adroher Pascual. Una iniciativa que va comptar amb l'aprovació del seu fill Germinal, amb qui ens vam posar en contacte per demanar-li'n autorització, el qual, tanmateix, no ha pogut veure'n el resultat degut a la seva mort sobtada.

Pel que fa a la temàtica es va considerar que es podien abordar els Objectius de Desenvolupament Sostenible però, en tractar-se d'una llista prou llarga, es va decidir d'escollir-ne un de concret per cada edició. En aquesta primera se'n va triar un que els darrers temps ens ha tocat a tothom de prop, el que ateny al dret a la salut. La llengua escrita té diverses formes d'expressar-se, tanmateix, vàrem optar per acotar-ho a dues modalitats, una de més centrada en els sentiments i l'altra en les històries, poesia i narrativa. I, és clar, com que el públic a qui anava dirigit comprenia un ventall d'edats entre els 6 anys i més de 20, vam crear sis categories diferents –tres a primària, dues a secundària i una a post-obligatòria–, a més d'un reconeixement especial per un treball de centre sobre el Dret a la Salut.

En aquesta primera edició del certamen hi han pres part més de 100 estudiants de 15 centres educatius d'arreu de les comarques gironines. Una participació significativa en tractar-se d'uns premis nous en un curs encara convuls. Això no obstant, s'hi han aportat textos que han sorprès a les persones que integren el jurat per la seva qualitat.

L'Antònia Adroher i Pascual

L'Antònia va néixer a Girona el 22 de juny de 1913. Pertanyia a una família gironina de classe mitjana acomodada de set germans, ella era la tercera. El seu pare, Enric Adroher, va ser propietari d'una empresa d'ebenisteria al carrer Nou.

La seva trajectòria vital va anar acompanyada de persones referents que la van influir, la seva mare, Narcisa Pascual, el seu germà gran, Enric Adroher, el seu company sentimental, Dídac Tarradell –mort a l'inici de la Guerra Civil– i Carmel Rosa, company i espòs de per vida.

Cal destacar de la seva personalitat, el posat incansablement lluitador, rebel i revolucionari. Va actuar com una dona valenta, compromesa, treballadora, solidària, senzilla, riallera, afable, acollidora i empàtica, tant en el vessant de mestra com en els de sindicalista i política.

L'Antònia va treballar com a mestra dos cursos a Ultramort i posteriorment dos més a Girona. Amb 23 anys, va ser la primera dona regidora de l'Ajuntament de Girona com a representant del POUM (Partit Obrer d'Unificació Marxista) en temps de la II República, durant la Guerra Civil, ocupant la "Regidoria de Cultura i Propaganda".

L'Antònia regidora va tenir la difícil tasca de ser la representant del CENU, Consell d'Escola Nova Unificada, una institució creada per la Generalitat republicana a finals de juliol del 36, destinada a l'organització del règim docent a tots els nivells, sota els principis d'Educació, Cultura i Progrés. Fou la responsable d'aplicar les mesures del CENU a nivell de la ciutat de Girona i la seva demarcació territorial.

L'Antònia, que entrà a l'Ajuntament en els moments més complexos i difícils, impulsà la pedagogia progressista inspirada en els principis d'escola pública, laica, unificada i solidària, i inicià l'extensa organització i programació del règim docent gironí:

- L'escolarització de tots els infants de Girona amb la voluntat d'erradicar l'analfabetisme.

- La instal·lació de cantines escolars, per assegurar almenys un àpat al dia a tota la mainada.
- La remodelació de les escoles de congregacions religioses abandonades i requisades per la Generalitat. S'obriren finestres perquè entrés la llum i el sol a les aules.
- La creació d'espais nous fora de les aules com ara hortes i jardins escolars.
- La renovació del mobiliari per treballar d'acord a les novetats pedagògiques i metodològiques, taules, cadires, pissarres circulars, etc.
- L'actualització dels materials didàctics d'acord amb les pedagogies modernes.
- El foment d'activitats escolars participatives com les sortides escolars o colònies.
- La consideració de la salut a través de les revisions mèdiques.
- La instauració de la normalització lingüística catalana, com a Euskadi i Galícia amb les seves llengües.
- L'aplicació de la coeducació, nens i nenes junts a les aules, amb el mateix tracte igualitari i les mateixes oportunitats.
- L'adjudicació de mestres a totes les comarques gironines, fent realitat el primer mapa escolar gironí.

Del recorregut de la seva vida caldria destacar tres aspectes: *Ideals, Revolució i Coherència*.

Pel que fa als *ideals*, va creure en la República com a sistema de govern per erradicar les desigualtats i les injustícies socials, i crear una nova societat. Es centrà en l'educació com l'eina més vàlida per a canviar el món.

Sempre va ser una dona *revolucionària*. Des de ben jove va lluitar per estudiar per mestra convençuda que "el saber ens fa lliures". Es feu militant del sindicat FETE-UGT, perquè suposava preparar-se col·lectivament i autoformar-se amb els pedagogs del moment, com Ovide Decroly, Maria Montessori, Célestin Freinet, Adolphe Ferrière o Jean Piaget. Des del sindicat va compartir experiències i programacions per fer real el lema "Escola nova, poble lliure". També formà part molt activa del Secretariat Femení del POUM.

L'Antònia es va mostrar *coherent* tota la seva vida, tot i la complexitat de les circumstàncies, sovint massa dramàtiques, que va viure la seva generació. Es va mantenir sempre com una militant activa, sense renunciar als seus principis polítics i valors socials, una lluitadora fins la medul·la, per canviar la societat i amb la mirada sempre fixada en l'educació.

Un cop acabada la Guerra Civil, com tants altres mestres i militants polítics, va haver d'exiliar-se a França. Aquesta va representar l'etapa més dura de la seva vida –abandonar el seu país, passar per camps de concentració de refugiats i ser apàtrida sense papers–. Es retrobà de manera fortuïta amb en Carmel Rosa, company del POUM, amb qui formà una família i tingué un fill, en Germinal.

Quan esclatà la Segona Guerra Mundial, continuaren amb la lluita clandestina. Van col·laborar amb la Resistència francesa contra els nazis fins al final de la guerra. El 1950 iniciaren una nova vida a París, on l'Antònia va treballar de mestra en una escola privada i participà en la creació del Casal Català, mentre en Carmel va recuperar el seu ofici de periodista. Visqueren en primera línia la revolta del Maig del 68 a París.

La mort del dictador Francisco Franco els va obrir l'esperança de poder tornar a Catalunya, després de 38 anys d'exili. Així, van poder participar en les primeres eleccions generals de la transició democràtica. En aquell moment, s'estableixen a Barcelona i després entre Girona i Banyuls de la Marenda.

L'Antònia va morir el setembre de 2007 a Banyuls de la Marenda amb 94 anys. Les seves cendres es van dipositar juntament amb les del seu espòs Carmel Rosa, traspasat un any abans, al Cementiri Vell de Girona.

L'Antònia és la cara visible a Girona del centenar de mestres republicans que van patir l'exili i la persecució durant el franquisme. Aquella collita generacional de defensores i promotores de la intel·ligència, de la vida que dona la llibertat i la justícia social.

El testimoni de l'Antònia és ben clar, expressat amb les seves pròpies paraules: "T'asseguro, que si haguéssim tingut la sort de continuar, si no hi hagués hagut l'aixecament feixista ni la guerra, l'escola, l'ensenyament a Catalunya, sobretot a Catalunya, hauria esdevingut un model per a Europa".

PURI MOLINA REQUENA¹

¹ Mestra, psicopedagoga i autora d'*Antònia Adroher i Pascual. Aproximació biogràfica* (2002) Mestres 68 i Associació de Mestres Rosa Sensat.

Escrit de records

Recordar l'Antònia em fa pensar en unió. A ella la penso sempre intentant crear llaços d'unió en una família destrossada per la guerra: uns pares separats d'uns fills; uns germans separats d'uns germans.

Ara podem llegir la seva història en nombroses cartes que ella enviava des de França, demanant sempre una resposta. Aquestes primer explicaven la malenconia de la separació i de seguida la tristesa per la mort del pare; enviant sempre amor i suport a la mare i germanes petites que restaren a Girona. Amb el temps les cartes anaven quasi sempre acompanyades de fotografies (el fill, els germans, els amics, la jove, els nets).

En la seva vida professional, dedicada a l'ensenyança, l'escriptura va tenir també una part molt important.

L'Antònia segur que ens animaria a començar aquest bonic hàbit de l'escriptura amb el qual podem expressar i fer sentir infinitat de coses.

NEUS CUTRINES I ADROHER,
neboda d'Antònia Adroher i Pascual

Centres participants

Fornells de la Selva:

Escola Forn d'Anells

Girona:

Escola Àgora

Bell-lloc del Pla

Escola Eiximenis

Escola Migdia

Escola Verd

FEDAC Sant Narcís

Institut Ermessenda

Institut Montilivi

Institut Narcís Xifra i Masmitjà

La Salle Girona

Roses:

Institut Illa de Rodes

Salt:

Escola Les Arrels

FEDAC Salt

Institut Salvador Espriu

Poesia

Deliberació del Jurat de Poesia

El jurat del premi de poesia Antònia Adroher, després de llegir les composicions presentades, vol expressar la seva satisfacció pel mèrit dels poemes escrits pels infants i els joves que hi han concursat, i els vol felicitar per la participació i l'esforç.

El jurat manifesta, també, que ha tingut en compte la manera com s'ha enfocat el tema, l'originalitat i la qualitat poètica. En aquest sentit, el jurat valora, l'exposició d'opinions molt ben raonades dels poemes presentats i la voluntat de fer rimar els versos, però, en canvi, sovint hi ha trobat a faltar la musicalitat que defineix la poesia i el treball de les imatges.

A banda d'això, el jurat fa constar que ha quedat gratament sorprès de la sensibilitat amb què els infants i joves tracten el tema de la salut –i ben especialment de la salut mental– i de la manera com l'orienten. En els poemes presentats s'hi pot veure el malestar que ha produït la pandèmia, però també s'hi llegeix l'esperança d'un final.

ÀNGELS MORENO, QUIM ESPAÑOL I ROSA FONT MASSOT,
membres del jurat de Poesia.

Vegeu a les pàgines següents els textos dels premis de Poesia

1r Premi

Mireia Sistach

Cicle Superior de Primària

Escola Forn d'Anells, Fornells de la Selva

Si no tinguéssim dret a la salut

Si no tinguéssim dret a la salut
no duraríem ni un minut,
no tindríem dels metges atenció
i tot aniria molt pitjor.

Si no tinguéssim salut mental
ho passaríem fatal,
però si tens al costat algú que t'estima
t'ajudarà a pujar l'autoestima.

Si no tinguéssim un sostre
la tristesa podria ser nostra,
dormiríem al carrer
i no estaríem gens bé.

Si no ens poguéssim alimentar
no podríem aguantar,
per estar sans hauríem de lluitar,
si gana no volguéssim passar

Els problemes has d'afrontar
i a on vulguis podràs arribar.
A tothom has d'estimar
Per un cor poder guanyar.

2n Premi

Erin Carvajal

Cicle Superior de Primària

Escola Les Arrels, Salt

El dret a la salut

Sense la salut,
no hi hauria vida.
Poca gent sobreviuria,
i la majoria, moriria.

Alguna gent no treballaria,
perquè malalta estaria.
I els pobres nens,
futur no tindrien.

Per això la gent té dret,
a la salut, a la vida.
A no viure entre parets,
sinó a viure a l'aire lliure.

A néixer sa,
a viure sense malalties.
A morir per vellesa,
i no per malestar.

1r Premi

Mar Bagudà

Primer Cicle de Secundària

Institut Montilivi, Girona

Ara crido per un canvi

Ulls que ploren cada dia,
cors que s'apaguen lentament.
Ajudar sempre és la via,
però no és el que fa la gent.

Impotència i injustícia.
Centres buits, volen diners.
Sempre amb falta d'empatia
cobren els medicaments.

I ara crido per un canvi.
Ens hem de treure l'escut.
Tots junts no hi haurà qui ens pari,
tenim dret a la salut.

1r Premi

Clàudia Navarro

Segon Cicle de Secundària

Institut Montilivi, Girona

Malson

Com descàrregues elèctriques la suor anava baixant.
La memòria se n'anava com l'aire,
amb el front inundat, plena d'idees sota un cel nuvolat.
Dins l'habitació preguntant perquè aquest malson acabés de passar.

Els peus tocaven el terra fred
i els ulls se'm pintaven de desil·lusió.
La pell de gallina s'apoderava del calfred,
mentre els dits del peu sentien temor.

Els metges deien que mai s'acabaria,
mentre, l'esperança lluitava sense rancor.
Dins les consultes passava dia rere dia,
la situació mai finalitzava del tot.

Volia tenir una vida digne
i això no era el futur que havia somiat.
Els cables de mi s'apoderaven,
amb l'últim respir realitzat.

Les forces ja se m'acabaven
i no podia aguantar.
Desitjava que algú m'ajudés
perquè el dolor ja no podia suportar.

Ben mentalitzada,
un paper de la tauleta de l'hospital vaig agafar,
i deixant un missatge decisiu,
al llit adormida em vaig quedar.

1r Premi

Tamna Tubert

Batxillerat i cicles formatius

FEDAC Sant Narcís, Girona

Monstre d'ulls foscos

Sempre he pensat que ho tenia tot controlat,
ja que tenia una bona parella, família i el curs acabat.

Va arribar l'estiu el sol i la calor,
però de cop per mi es va apagar l'esplendor.

Una pena molt gran em va conquerir,
i de familiars, parella i amics em vaig *despedir*.

Un monstre d'ulls foscos a la meva porta va trucar
i no volia marxar.

A l'orella em murmurava o més ben dit em torturava,
tots aquells pensaments nocius els quals es van tornar addictius.

Tot i que ell no em deixava, ajuda vaig demanar,
ja que la depressió i angoixa ja em començava a abrigar.

Metges, psicòlegs i psiquiatra em van tractar,
però l'únic que van aconseguir és angoixar.

La meva agonia només creixia i creixia i
pensava que l'ajuda no em mereixia.

Unes pastilles em van receptar i
el monstre durant un temps va marxar.
Aquestes eren les úniques que m'aconseguien calmar,
però amb el temps en vaig començar a abusar.

Les pastilles em van retirar i
en conseqüència el monstre va tornar.

El que ell em deia i jo només podia pensar,
és que tothom en contra meva volia anar.

El monstre d'ulls foscos no em deixava lluitar,
ja que totes les meves energies es va emportar.

La foscor em va començar a envair i
no sabia com els meus pensaments podia eludir.

Un pensament el monstre em volia inculcar però jo no el vaig deixar.

En un centre amb metges, infermers i psicòlegs em van tancar i
el que vaig pensar és que de mi es volien lliurar.

Al final em vaig cansar de lluitar i
les regnes de la meua vida al monstre vaig deixar agafar.

Ara estic tranquil·la.

On soc no hi ha monstres ni temors
tan sols pau i amor.

Tan sols desitjo pels que he deixat enrere,
que la tristesa no els impedeixi viure la vida que els queda.

I aquí els estaré jo esperant,
amb un gran somriure i una pau gegant.

2n Premi

Marta Beltran

Batxillerat i cicles formatius

FEDAC Sant Narcís, Girona

Retrobar les ales del meu propi jo

Em sento pluja,
tanco els ulls i dins meu no deixa de ploure,
busco aixopluc, però soc incapaç d'obrir el paraigua jo sola.

Estic atrapada i no sé com sortir d'aquí,
ningú m'ajuda,
vaig deixar de ser aquella papallona
perquè em vaig quedar sense ales i no podia volar.

Sento veus,
a vegades molt fortes,
a vegades més fluixes,
però sempre hi són
i no em deixen oblidar les meves pors.

Era una papallona sense ales
atrapada en una teranyina de la que no podia sortir.

I un dia va deixar de ploure,
em van créixer les ales,
i vaig poder volar.

I sé que tot pot tornar,
però aquest cop,
jo estaré preparada per lluitar qualsevol pluja.

Perquè avui, torno a riure més forta que mai,
perquè el que un dia em semblava la fi del món,
al final, només va ser un vol efímer.

Narrativa

Deliberació del Jurat de Narrativa

Els membres del jurat dels Premis Antònia Adroher de Narrativa -Mar Bosch, Carles Sala i Maria Mercè Roca d'aquest any 2022 es mostren molt satisfets de la participació que hi hagut en les dues modalitats i en totes les categories. Volem felicitar cada un dels alumnes que s'hi han presentat i també els centres educatius que els han encoratjat a fer-ho, i agrair-los la confiança que fan als Premis i al Jurat.

Pensem que els objectius del Premi han estat abastament aconseguits. D'una banda, llegint els escrits ens ha quedat molt clar que, cada escriptor segons la seva edat i el seu estil, tots eren conscients de la importància i la necessitat inqüestionable que la salut sigui un dret per a tothom. En aquest sentit, volem fer èmfasi en els diversos treballs que parlen de la salut mental. D'altra banda –i aquest és el segon dels objectius del premi–, totes les obres presentades eren per elles mateixes un reconeixement a la llengua catalana en un moment complicat com el que viu, en què totes les adhesions al català són poques. Gràcies, doncs, una altra vegada.

Ja us deveu pensar que la feina del Jurat no és fàcil, però tots els seus membres fan una feina rigorosa i respectuosa, de la qual en surten sempre enriquits.

Moltes gràcies, doncs, i la nostra sincera enhorabona a tothom.

MAR BOSCH, CARLES SALA I MARIA MERCÈ ROCA,
membres del jurat de narrativa

Vegeu a les pàgines següents els textos dels premis de Narrativa

1r Premi

Martina Mesa

Cicle Inicial de Primària

Escola Verd, Girona

L'avi no està fi

Un dia l'avi no es trobava bé i la seva filla es va haver de quedar a casa seva a cuidar-lo.

El metge li va dir que havia de menjar coses saludables. L'avi havia de quedar-se al llit. La seva filla li feia arròs bullit i fruita. El metge li va dir que cada matí havia d'empassar-se mitja pastilla.

Finalment, quan l'avi es va recuperar, la filla i l'avi van fer moltes coses. Van anar al parc aquàtic, van anar a les fires i també van saltar molt al llit elàstic.

2n Premi

Blai Vicens Mora

Cicle Inicial de Primària

Escola Eiximenis, Girona

La història del metge

Hi havia una vegada una nena que jugava a futbol i que estava practicant.

Es va entrebancar amb la pilota i es va trencar una cama. La van portar a l'hospital i el metge va començar a explicar-li una història mentre li posava una vacuna.

I li va dir:

–Jo quan era jove vaig anar a París i vaig curar a molts nens i nenes d'allà, després me'n vaig anar a Marroc i amb les vacunes em vaig curar molts i vaig acabar la carrera de metge així.

I la nena escoltant la història del metge estava tan tranquil·la que es va quedar adormida.

Conte contat, ja s'ha acabat.

1r Premi

Grau Jubany Asperó

Cicle Mitjà de Primària

Escola Migdia, Girona

El viatge dels drets

Hi havia una vegada, a Camerun, un poble que es deia Gelforjat, que era molt pobre. I el pitjor de tot: no hi havia drets per a les persones amb problemes de salut, com diabetis, asma... No hi havia vacunes per als nens, només podien visitar un metge que estava molt lluny i els medicaments a les farmàcies eren molt cars.

I ara us parlaré de la Míriam, una nena d'onze anys que era diabètica com tota la seva família. Era valenta i simpàtica. Aquell dia va començar com sempre.

–Bon dia, Bredo! –va dir la Míriam, tocant l'esquena del seu germà petit
manyagament.

–Bon dia, Míriam! –va respondre en Bredo fregant-se els ulls.

–Bé, vaig a rentar els plats i després anem a l'escola, d'acord?

–Fes, fes –va afirmar en Bredo, contemplant el sol.

A en Bredo li semblava que el sol l'observés. Feia calor. En efecte, a Camerun feia molta calor. Per això tothom anava sense samarreta. En Bredo girà la mirada cap a fora, on la Míriam el cridava: Bredo! Va anar cap a fora i van marxar.

Dues hores després eren a classe. Quan van acabar, en tornar a casa, es van trobar amb una sorpresa. La seva mare estava molt i molt malalta! Si la Míriam hagués pogut fer res, ho hauria fet. Però no tenien drets!

I així van transcórrer silenciosament els dies, fins que la Míriam es va trobar amb un nou misteri. Un forat darrere un quadre! Al fons en sorgia una claror blavosa. La Míriam va cridar el seu petit grup d'amigues, que s'hi van afegir decidides.

Per cert, no us les he presentat. Tarima i Fatima, bessones idèntiques que semblen rèpliques. Terrama i Renafat, amigues de l'ànima. I Geria, una nena molt setciències.

Quan van arribar al fons van trobar un saler amb pistons brillants. I allà, en un paper de lli, deia: qui vulgui canviar els drets, que viatgi al passat menjant un pistó màgic i que destrossi la corona de l'orc-rei amb l'espasa del dret.

—Va, anem-hi? —va preguntar la Míriam, enrotllant el pergamí.

—Anem-hi! —van cridar totes a una sola veu.

I es van empassar el pistó. La sala va quedar blanca. Tot de cop, la sala es va enfosquir. Van quedar surant a l'aire i al cap d'un moment van caure des del cel cap a la sorra.

—És Egipte, l'any 82 aC! —va cridar la Geria caient.

—Caieu allà! —va cridar la Terrama, assenyalant una duna tova.

Li van fer cas. Com la Terrama havia dit, era tova. El primer que van fer va ser palpar la sorra. I el següent va ser mirar cap a l'est, on a unes tres llegües s'estenia un enorme castell, daurat com la brillantor del sol. Van decidir anar-hi.

Després de caminar les llegües que els hi venien al pas, van arribar-hi. Era més gran del que es pensaven. Hi havia torres i torricons. I en un balcó molt protegit hi havia una corona daurada com el castell. Però uns metres més enllà hi havia una espasa platejada. Van decidir fer grupets i uns agafar la corona amb una corda i els altres agafar l'espasa. Així ho van fer. La Terrama i la Renafat van anar amb l'espasa. I les altres van anar a buscar la corona. Mentrestant, les dues amigues es van amagar darrere el bust que hi havia darrere l'espasa. I, amb cura, van treure l'espasa de la pedra. Vigilant, van anar a retrobar-se amb les altres. Les van trobar penjades d'una corda i s'hi van afegir. Van quedar penjant fins que la Geria, amb molt d'esforç, va posar un dit a la barana del balcó i va agafar la corona. De seguida van caure i van cridar:

“Aaahh!”.

I això ho devia sentir el rei, perquè va aparèixer pel balcó. Tenia un aspecte horripilant: uns ulls negres, una pell verda i bruta i una boca

negra. Quan les va veure va marxar corrents. I de seguida van saber perquè: un exèrcit d'orcs va sortir per la porta principal fent molt d'escàndol. Les noies van començar a córrer atabalades.

—Míriam! —va cridar la Geria.

—On tens els pistons? —va continuar la Tarima.

—Els tinc aquí! —va replicar la Míriam, traient-se el saler i donant un pistó a cadascuna.

Van tenir la mateixa sensació que abans. La de flotar. Van caure, però aquest cop al seu poble. Van caure i la Geria va deixar caure l'es-pasa sobre la corona sorollosament. La corona es va partir i el món es va transfigurar.

El primer que van fer va ser córrer cap a la farmàcia a comprar un medicament. Naturalment, els hi van regalar. Van córrer cap a casa. La mare no estava morta, estava a les últimes. Li van donar el medicament i de mica en mica es va anar trobant millor. Al final es va curar i tothom va tenir una bona vida.

2n Premi

Mariona Joanmiquel Solà

Cicle Mitjà de Primària

Escola Eiximenis, Girona

El somni de la Martina

Vull que conegueu la història d'una nena que es deia Martina.

La Martina era una nena de 9 anys, paralítica i anava en cadira de rodes. El seu somni era pujar al cim d'una muntanya, però com que anava en cadira de rodes no podia.

A l'escola la Martina tenia molts amics: l'Anna, la Mar, l'Arnau, en Gerard... La Martina estava avorrida per què no podia fer tot el que feien ells.

Un dia els seus amics van tenir una idea allucinant. Com que d'aquí a poc temps era el seu aniversari i feia 10 anys, volien fabricar una cadira perquè poguessin portar a la Martina a la muntanya i ajudar a complir el seu somni.

Al cap d'uns dies, els amics de la Martina, ja tenien la cadira feta per fer l'excursió.

El dia del seu aniversari li van preparar una festa, i després d'obrir tots els regals, li van donar la sorpresa que aquell cap de setmana pujarien al Puigsacalm.

La Martina estava molt emocionada i els va fer una abraçada ben forta a tots.

El dissabte següent, tots es van aixecar molt aviat. La Martina, gairebé no havia dormit de l'emoció. Els amics de la Martina, la van venir a buscar amb més nens i nenes de la classe, tots disposats a ajudar.

La pujada al cim va ser preciosa, tothom estava molt content, rient i fent bromes. El camí va ser dur, però al final ho van aconseguir. De tornada, la Martina, va estar molt agraïda als seus companys, això no ho oblidaria mai.

Quan la Martina es va fer gran, tot i anar en cadira de rodes, va decidir ajudar als nens que tinguessin alguna discapacitat. Els ajudaria

a ser més feliços i a sentir-se millor.

I fins aquí la història de la Martina i els seus amics, que van passar una aventura bonica i feliç que recordaran per sempre més.

1r Premi

Ona Torrellas

Cicle Superior de Primària

Escola Eiximenis, Girona

Què li passa a la Judit?

Era un dia normal com tots els altres. Em vaig llevar d'hora, vaig esmorzar i me'n vaig anar cap a l'escola. A l'entrar a la classe vaig veure la Judit, la meva millor amiga. Era una nena rossa de cabell curt. Però no era com les altres. Quan va néixer li van posar Andreu. Però, des de petita s'havia sentit noia. Això se'n diu ser transsexual.

Estava dibuixant i la vaig saludar amb un somriure amable. Ella em va respondre amb un moviment de cap lleuger i es va tornar a concentrar una altra vegada amb el seu dibuix. Estava estranya. Avui no m'havia preguntat com estava, ni m'havia dedicat un somriure dels seus. Vaig anar a seure al costat de l'Albert. Li vaig preguntar si en sabia res, del que li passava a la Judit. Ell em va dir que també l'havia notat una mica deprimida, però que no, no en sabia res de res.

A mig matí fèiem català amb en Joan Flors, el nostre professor de llengua, quan va entrar la directora, la senyora Roseta. Ens vam haver d'empassar una xerrada sobre que algú havia entrat als lavabos de professors, havia mullat paper, amb ell n'havia fet boles i les havia tirat al sostre. Tota de la classe sabia qui ho havia fet: en Jimmy.

Oi que, a primera vista, amb aquest nom, sembla d'un angelet? Doncs en aquest cas no, era el nen més maleducat, el més pesat i l'abusanans de la classe. Ell ens va mirar amb una cara que deia: si digueu alguna cosa, rebreu. Tothom li tenia por.

A l'hora del pati me'n vaig anar amb la Judit. Li vaig preguntar si es trobava bé o si l'hi passava alguna cosa. Ella em va dir que no li passava res i se'n va anar corrents als lavabos. Definitivament li passava alguna cosa, i havia de descobrir-ho.

A la tarda, anant cap a casa, la vaig veure. Estava asseguda en un banc i li queien llàgrimes dels ulls. Amb un moviment ràpid de cames em vaig amagar sense que em veiés. Vaig decidir seguir-la. En sortir de

la plaça on estava asseguda va travessar el carrer, i se'n va anar caminant fins al barri Estret. Un calfred em va recórrer tot el cos. Era un barri molt abandonat (el que tots els adults diuen que està prohibit anar-hi sota cap concepte). Em vaig preguntar què hi feia la Judit, allà. Ho estava a punt de descobrir. La Judit es va parar en un carrer humit i terrorífic. Entre les ombres va aparèixer en Jimmy. La va agafar per la mà i la va estampar contra la paret. Vaig fer un crit ofegat. No podia fer res. O em quedava allí on era o ell i la seva banda em farien mal. Tenia molta por. Em tremolaven les mans i m'imaginava què li podrien fer a la Judit.

En Jimmy li va dir:

-Què Andreu, quan pararàs de fer-te la neneta?-va dir amb una rialla de burleta.

Em sembla que això de dir-l'hi pel seu nom de nen va ferir molt a la Judit. Ella el va mirar i li va dir:

-Què em faràs?

-Una cosa que hauria d'haver fet amb tu fa molts anys.

Va agafar una pedra, li va tirar al cap i ell i la seva banda de brètols se'n van anar rient.

Em vaig acostar ràpidament a la Judit i li vaig preguntar si estava bé. Ella em va dir que sí, encara que tingués el cap ple de sang. Me la vaig pujar a coll botet i la vaig portar a casa seva. Com que no hi havia ningú i l'hospital estava a prop, la vaig portar a allà. Amb el meu mòbil vaig trucar els seus pares que de seguida van venir a veure com estava i a parlar amb el metge. A part d'això, van fer unes quantes trucades a l'escola, als pares d'en Jimmy i als meus (que estaven treballant) per dir los el que havia passat. Jo em vaig acostar a la llitera d'hospital on estava la Judit i li vaig dir:

-Com és que no m'ho havies dit abans?

-No et volia preocupar. I en Jimmy em va dir que si ho deia a algú em passaria una cosa molt dolenta.

-Bé, me n'alegro que ara ja puguis sentir-te segura.

Va somriure.

No és una nena com les altres, ella és diferent i especial, i això és el que la fa ser la meva millor amiga.

2n Premi

Alba Njoya

Cicle Superior de Primària

Escola Les Arrels, Salt

L'experiència

Avui m'han trucat des d'un número desconegut però l'he agafat. Era una escola de Salt que volen que hi vagi a explicar la meva experiència com a voluntària. Vaig preguntar qui els havia dit que jo era voluntària a un hospital i em van dir els havia trucat l'hospital on treballa perquè diuen que jo podria explicar molt bé com és fer el que jo faig.

Uf! Quins nervis! Jo no havia parlat mai en públic.

Després vaig trucar a l'hospital on soc voluntària i vaig preguntar què hauria d'explicar, i quan hi havia d'anar i em van dir que l'endemà havia d'anar a explicar la meva experiència com a voluntària a l'hospital. Em van dir que tenia els bitllets de tren a una carpeta que m'havien donat i que hi anava i tornava el dia següent a les 16:30.

Al dia següent em vaig aixecar aviat per no perdre el tren i no arribar tard a l'escola on havia d'anar.

Vaig aprofitar el trajecte per pensar com ho faria a l'escola: primer em presentaré i explicaré perquè em vaig fer voluntària i la meva experiència. Amb el moviment del tren em vaig adormir.

Quan vaig arribar a Salt vaig anar a la pensió on m'anava a quedar a dormir aquell dia. Eren les 12:45 i a l'escola hi havia d'anar a les 15:30 o sigui que vaig anar a dinar a algun lloc. Després de dinar eren les dues o sigui que vaig anar a agafar un bus per anar a l'escola. Vaig arribar a l'escola i els nens i nenes estaven molt emocionats perquè jo els expliqués com és ser voluntària en un hospital i vaig començar a explicar-ho als nens i nenes:

–Hola, em dic Sara i vinc a explicar com és ser voluntària en un hospital.

–I què és el que fas?

–Jo vaig cada dia a l'hospital a fer companyia a nens i nenes que estan ingressats, com si fos una amiga.

-Vosaltres teniu amics, no? Hi ha nens i nenes que estan a l'hospital que també volen un amic o sigui que jo vaig a fer d'aquesta amiga fent-li companyia, jugant amb ell o ella, explicant-los coses, fent tallers amb ells i elles, llegint contes...

-M'agrada molt perquè em fa sentir bé a mi mateixa perquè sento que he pogut ajudar a algú a la meua vida i fa que me n'adoni de la importància de la salut i el benestar.

1r Premi

Bernat Daunis

Primer Cicle de Secundària

Institut Montilivi, Girona

Elna

Hi ha vegades que prefereixo apagar la televisió, ja que surten notícies de la guerra i em transporten a aquelles nits fredes que havia passat al camp de concentració d'Argelers.

El novembre de l'any 1941, havia travessat la frontera pel pas del Portús amb la il·lusió de tenir una vida millor abans no arribessin les tropes franquistes. M'havia exiliat amb el meu marit Francesc i la meva germana Maria. Havíem deixat els meus pares a Sarrià de Ter.

Estava embarassada de 7 faltes i volíem que la nostra criatura visqués en un lloc millor, lluny de la guerra. Un cop vàrem travessar la frontera, ens van obligar a deixar les pertinences en un piló amb la resta de coses dels altres exiliats i amb camions ens van dirigir cap al camp de refugiats. Allà hi havia una simple tanca i quatre barraques fetes amb el que podien els refugiats. Érem com bestiar.

Els primers dies van ser els pitjors, no coneixíem a ningú i no teníem res, així que vam fer el que vam poder. Una de les coses que recordo és l'"Allez, allez" dels soldats francesos. També recordo que la majoria d'aliments que ens donaven estaven en mal estat i que el millor que ens menjàvem era el pa sec amb regust de florit. Mai ens oferien carn. Més endavant, vam trobar algun conegut del poble o dels voltants i ens van començar a ajudar. Al cap de dues setmanes ja coneixíem a molta gent i ja era menys dur sobreviure en aquelles circumstàncies.

De tant en tant passava l'Elizabeth, la infermera suïssa que havia tirat endavant el projecte de la maternitat d'Elna, en un petit poble del costat del camp. Quan feia dues setmanes que estava al camp, em va venir a proposar d'anar a parir a la maternitat i em va dir que uns dies abans podia anar a unes barraques que havien muntat fora del

camp, on em cuidarien millor i ens alimentarien millor, encara que a la maternitat hi aniria quatre setmanes abans del part. En aquell moment em vaig sentir fatal, ja que el tracte que havia fet l'Elizabeth amb les autoritats era treure a les prenyades, però allà hi havia gent que s'estava morint i els francesos no feien res per impedir-ho. Amb menys de deu minuts vaig acomiadar-me del meu marit i la meva germana. L'únic que tenia al cap era que quan tornés podia no trobar-me'ls.

Allà em vaig refer molt de pressa, ens donaven el menjar que ens venia de gust com llet, fruita, verdura... La primera pregunta que em va venir al cap va ser d'on treien tots aquells aliments i una de les disset mares que hi havia em va respondre que la majoria de diners per comprar el menjar eren de l'associació suïssa; així i tot que també n'hi havia de donacions personals com la d'en Pau Casals.

Al cap de cinc dies d'estar a la barraca, ens van venir a buscar a mi i a quatre mares més per portar-nos a la maternitat. Allà ens hi passaríem un mes abans no paríssim.

La maternitat era com un hospital. Les parets eren de color blanc i el terra era d'hidràulics grisos amb motius geomètrics. Allà ens van demanar què fèiem abans de la guerra i ens vam dividir les feines domèstiques. Jo havia treballat en una fàbrica de taps de suro, així i tot em tocava fer la bugada. El moment d'anar a rentar la roba era el meu moment favorit, ja que era l'única estona en què no ens vigilaven i em sentia lliure.

Quan feia tres setmanes que érem allà, una de les dones va trencar aigües i de cop va començar a sentir forts dolors. Jo patia perquè al nen li faltaven uns dies i no sabia si sobreviuria. Va ser un part difícil, va haver de venir un doctor, però finalment el nen va sortir.

Com ja ens esperàvem, el nadó no estava del tot bé, pesava un quilo i mig i totes pensàvem que no viuria. Miraculosament, el nen al cap d'una setmana ja havia recuperat molt de pes i estava molt millor.

Ja em preparava per al meu part. Vaig parir en Joan el dia cinc de gener del 1942, pesava tres quilos i mig.

La nit de reis abans d'anar a sopar, les infermeres ens van tancar a la sala dels nadons i ens van dir que no sortíssim per res del món. Al cap d'una hora va venir l'Elizabeth i ens va conduir cap al menjador. Allà hi havia un festí amb carn d'olla, pollastre farcit amb prunes i pinyons... i a cada cadira hi havia el nom de cada mare i al costat una petita caixa embolicada amb paper de diari. En aquell moment totes ens vam posar a plorar. No havia celebrat la nit de reis des de feia tres anys i aquella la vaig poder celebrar amb en Joan. Vam obrir els regals, hi havia lllaminadures. A mi em va tocar una caixeta d'anissos. Encara recordo aquella nit de Reis.

Abans d'anar a dormir, vam anar a deixar els nadons i jo, des del llit, vaig escriure una carta. Només tenia un segell, el volia enviar al camp per donar la gran notícia a en Francesc i la Maria.

Després del naixement d'en Joan vàrem passar un mes a la maternitat, va ser el mes més curt que he passat mai, la majoria de l'estona la passava amb en Joan tot i que l'havia de deixar descansar i me'l feien deixar a la sala de nadons.

Quan vàrem tornar al camp, estava eufòrica per veure en Francesc i la Maria, però en arribar, la Maria es va posar a plorar. En aquell moment ho vaig entendre, vaig confiar-li en Joan amb cura i em vaig posar a plorar. En Francesc havia mort, la crua fred d'aquell hivern li havia originat una bronquitis que es va anar complicant fins al seu trist final. No m'ho esperava.

Una setmana després d'arribar al camp, van demanar si algú volia marxar i nosaltres ens hi vam apuntar. Ens van fer enfilear en camions per dur-nos a Tuissan, però a l'altura de Perpinyà saltàrem del camió, per sort no ens van veure i ens vam poder escapar a casa d'uns amics que vivien al centre de la ciutat.

Durant un temps, vam viure allà i hi estàvem molt bé. En Joan es va anar fent gran i quan tenia sis anys jo em vaig casar amb en Maurici, el flequer del barri.

Ell, tocava la trompeta a la banda de prop de casa, això va fer que en Joan també comencés a tocar-la però no va ser fins que va tenir catorze anys que no va començar a tocar amb la banda.

Més tard, tornàrem a Sarrià i en Joan es va independitzar, ja tenia 18 anys. Va tenir dos fills amb una noieta del poble, la Leonor, en Francesc i en Josep, els noms del seu pare i el seu avi.

I ara, amb els meus noranta-vuit anys puc explicar aquesta història i no deixar que quedi oblidada com la de molts altres republicans.

2n Premi

Keila Sánchez

Primer Cicle de Secundària

FEDAC Salt

Dia boirós

Avui torna a ser un dia boirós. Aquests dies els detesto de tot cor, cosa que resulta irònica, tenint en compte que el meu nom és Boira.

La meva ment, en dies com el d'avui, encara em juga males passades, passejant per les habitacions i passadissos del centre, veient-lo a ell somrient des del seu llit d'hospital.

Jo també somric davant la impossible visió i l'esborro en adonar-me'n que ell ja no hi és. Va néixer el 24 de desembre, un dia que hauria de resultar feliç per a tothom. I ho va ser. Els pares sempre expliquen que el primer fill de la família va ser un regal i una mostra d'alegria que l'univers ens havia enviat. Com que era hivern, van decidir anomenar-lo Vern. Un nom bonic i original, des del meu punt de vista.

Dos anys després vaig arribar jo al món, i llavors van començar els problemes. En Vern, el meu estimat germà, va complir cinc anys i, aquell mateix any, quan jo començava l'escola per primer cop, ell se'n va anar a l'hospital.

Jo no ho vaig saber fins que, en sortir al migdia del centre escolar, l'expressió facial del pare indicava preocupació. Ell em va informar que a la tarda no tornaria a l'escola, perquè havíem de visitar el Vern. En un racó de la meva ànima, jo estava feliç perquè podria visitar un hospital de veritat i descobrir aquelles parets blanques per primera vegada. Unes parets que em perseguirien durant tota la meva vida.

Van passar sis mesos, el Vern seguia a l'hospital. Els metges deien que anava millorant i que les medicacions que li donaven estaven fent efecte. El meu germà estava marejat, ja que li treien molta sang. Les injeccions i altres medicaments el deixaven fort per dins, però dèbil per fora, no semblava ell mateix.

Uns anys més tard, va poder tornar als seus estudis i completar l'educació primària sense massa dificultat. En Vern ja era un adolescent de quinze anys quan el van ingressar altra vegada. La mare em va explicar amb els ulls plorosos que, quan ell estava a l'institut, s'havia desmaiat perquè li costava respirar. Allà sí que em vaig espantar.

Vaig pensar en tot el que suposaria perdre el meu germà. I si tenia alguna cosa greu? No ho podia saber. Tot i això, recordo reflexionar cada nit estirada al meu llit, mirant per la finestra la nit boirosa que s'estenia per sobre dels caps de tothom en el nostre petit poble. Imaginant-me en Vern dormisquejant en la seva habitació, que es trobava tristament buida.

Actualment, disset anys després d'aquell esdeveniment, treballo a l'hospital, el lloc on en Vern ens va deixar. Els seus ulls del color de la mel es van tancar per sempre, deixant els meus molt oberts.

Les meves primeres experiències a l'hospital no van ser com a pacient, però allà hi vaig descobrir tot un món que a mi em semblava pessimista i trist. Vaig decidir millorar la vida dels malalts.

El trobo a faltar. Per això, intento lluitar contra les malalties, amb tots els nens que, com el Vern, cada dia es desperten agraïts per viure un dia més. Faig tot el que està en la meua mà, batallant per tots aquests que necessiten ajuda i tenen tota una vida per davant, lluito per ells.

Perquè tothom té el dret de ser cuidat, el dret d'obtenir ajuda, el dret a la salut.

I el meu deure és complir amb la meua promesa: vetllar pel benestar de les persones, en memòria d'en Vern.

1r Premi

Carla Márquez

Segon Cicle de Secundària

La Salle Girona

Ho sento, mare

17 DE MARÇ DE 2018

Anna, deixa d'escriure i posa't a estudiar, que tens exàmens! Em deia la mare des de la cuina. Podia sentir-la bufar des d'on em trobava, podia escoltar-la per sobre de la música que es reproduïa en els meus cascos. Sento la seva veu esmoreïda però clara, llunyana però forta. Encara que té raó, he d'estudiar. El que passa és que no en tinc ganes, no tinc força més ben dit. Avui, a l'institut m'he sentit més perduda que mai, molt sola, sense direcció. A l'hora del pati, m'he assegut en un banc aïllada de tothom i, per molt que ho he intentat, no he pogut menjar. Cada vegada que mastegava el meu entrepà de pernil un nus se'm formava al coll, no podia empassar.

18 DE MARÇ DE 2018

Avui havia de fer una presentació de biologia. He estat tota la nit desperta, intentant allunyar els pensaments sobre el que em podria passar a la presentació. El meu cap no m'ajudava, em feia pensar que cauria, que pronunciaria qualsevol mot malament i tothom se'n riuria, fins i tot que sortiria corrent en un moment donat. Avui, com molts altres dies, he tingut més d'un nus a l'estómac i aquests s'han anat prement cada vegada més, fins al moment de la presentació. La cosa era que ja hi estic acostumada. Cada dia és el mateix. Cada dia estic més i més cansada.

–Estic molt sola a l'institut, mare – però la mare no em fa cas.

–Escolta, mare, m'agradaria algun dia anar al psicòleg, crec que ho necessito–li he dit més d'una vegada, a la qual cosa em respon sempre amb la mateixa paraula: ximpleries.

19 DE MARÇ DE 2018

Sempre era la mateixa conversa, la mateixa discussió, el mateix tema. Avui, una vegada més, la meva mare i jo hem discutit. Sempre em diu que no faig res, que trec males notes, que no ajudo, però què he de fer si no sé qui soc, no sento res, n'estic farta de tot i de tothom. Encara recordo quan era feliç de veritat, quan era més petita. Recordo amb molta nostàlgia quan tenia amics i jugava al pati. Quan llegia amb la llum del sol acompanyant-me. Quan de veritat no em sentia així. Quan jo era jo, quan em sentia estimada i amb un lloc per ocupar en aquest món. Desgraciadament, ja no em sento així des de fa molts anys.

20 DE MARÇ DE 2018

Avui estic més cansada que mai. Em trobo dins d'un forat negre del qual no puc sortir. Estic atrapada. Busco ajuda, però no ho aconseguixo, busco solucions, però tampoc en trobo, busco el sentit de la meua vida i sorprenentment tampoc el sé. Ara que hi penso, a mi mateixa em definiria no com una persona, sinó millor com un cos, un cos que va voltant pel món sense saber què fer, sense sentir, aquesta soc jo.

21 DE MARÇ DE 2018

Hola, una vegada més. Avui m'han donat la nota de matemàtiques, malauradament no he aprovat. No sé què em passa, abans no era així, abans treia sempre notables. Una vegada més no sé per què a l'hora d'estudiar no em puc concentrar, per molt que m'hi poso no ho aconseguixo. Sé que soc molt repetitiva, però no em vull sentir així, fa molt de temps que em sento així i no passo pàgina. M'agradaria que algú es preocupés per mi.

22 DE MARÇ DE 2018

Avui ha sigut un desastre. Unes nenes s'han rigut de mi quan he hagut de llegir un text a castellà. Almenys és el que m'ha semblat; em penso que tothom m'està jutjant cada segon i minut que passa. És

inevitable, sempre em penso el pitjor de mi. Però crec que el problema soc jo, no els altres. No puc esperar el dia en què això canviï.

23 DE MARÇ DE 2018

No tinc ganes de fer res. Només plorar i plorar. Estic farta d'estar sola, no m'agrada això, no puc viure així. Aquest sentiment de soledat que s'amaga sota la meva pell, però que no deixo veure a ningú més, està començant a afectar-me. No puc més sincerament ja no sé què fer.

Fins aquí arribaven les pàgines. La mare de l'Anna va tancar el diari decorat amb adhesius de la seva filla. Eixugant-se les llàgrimes amb la màniga de la seva dessuadora. Pensant en tot el que havia fet malament, en tot el que no havia vist o notat, en tot el que podia haver fet abans que la seva única filla es tragués la vida. Va pensar que encara que ella físicament semblés estar bé no ho estava, aquella nit d'abril es va adonar que la salut mental és molt important, es va adonar que podria haver-la ajudat, a l'Anna.

2n Premi

Clàudia Martínez Vivó

Segon Cicle de Secundària

Institut Narcís Xifra, Girona

Carta ensangonada

La manera de percebre el món i els trastorns psicològics poden arribar a ser tan perjudicials com un càncer terminal i expandir-se com un virus. Qualsevol de nosaltres està exposat a patir-ho. Sovint oblidem que sense salut mental no hi ha salut i encara ens queda recórrer un llarg camí per aconseguir que el dret a la salut mental es faci accessible i es tracti amb el respecte que mereix.

La primera vegada que vaig trobar-me amb aquells ulls foscos com la mar van aconseguir captivar-me d'alguna manera estranya que encara no soc capaç d'expressar. Uns ulls obscurs en els quals es reflectien les estrelles de la nit acompanyats d'un rostre amb llavis fins i galtes enrojolades pel fred de l'hivern. Recordo haver-me aturat, enmig del carrer, fent que la gent del meu voltant hagués d'esquivar-me amb mormols. Recordo que se'm va assecar la gola i que el meu ritme cardíac va pujar inexplicablement. Tot seguit va somriure, a quasi cinc metres de mi, i en menys de deu segons es va perdre entre la gentada que emplenava el Barri Vell de Girona aquell festiu de desembre.

Ningú recordaria una cosa tan insignificant i efímera durant tant de temps. Però, em creieu si us asseguro que la recordava nítidament quan va entrar a la meva consulta gairebé deu anys després?

Ja no era la mateixa. Jo tampoc era el mateix universitari d'aquells anys, és clar. Però vaig saber que alguna cosa li havia passat quan vaig veure-la. Els seus ulls encara romanien obscurs com l'oceà, però ja no brillaven d'il·lusió. El seu cabell ara era més curt, d'un negre apagat, gairebé cendrós. Tot i això, l'efecte en veure-la va ser exactament el mateix que deu anys enrere. Ella no em va reconèixer, naturalment, ni tan sols em va mirar, tot i que devia percebre la meva reacció nerviosa.

Va assegurar-me a la butaca i va encreuar les cames. Vaig grallar, lleugerament atordit per la situació que semblava màgica i sinistra alhora. Vaig presentar-me com el doctor que l'atendria mentre es trobés en aquell hospital psiquiàtric i vaig tractar de tranquil·litzar-me.

Ets un professional –vaig pensar– “No pots deixar que una dona que ni t’ha mirat d’ençà que ha entrat baixi totes les teves defenses com si fossis un adolescent hormonal. Controla’t i calma’t.”

A l'expedient que m’havien enviat feia un parell d’hores sortia tota la informació necessària. Vint-i-sis anys, dos menys que jo. El seu nom era Cassandra, amb K de karma, cosa que ara, mirant enrere, em sembla lleugerament irònica i satírica.

-Què és el que t’ha portat aquí, Cassandra?

Vaig pronunciar el seu nom en un xiuxiueig, i no em vaig adonar fins que em va mirar que l’havia pronunciat simplement pel plaer de percebre les lletres lliscant pels meus llavis. Al principi va semblar que no comprenia la pregunta, després, les seves comissures es van corbar en un somriure petit que semblava maligne, com si se’n rigués de mi.

-Saps que pots veure-ho al meu expedient, oi? –va dir, en un to desinteressat.

-M’agrada escoltar les històries personals per part dels afectats, no de terceres persones.

Això va semblar aturar una mica la seva supèrbia. Però només van ser escassos segons, perquè el somriure va tornar a aparèixer. Va recolzar l’esquena a la butaca, com si fos al seu hàbitat natural, no a la consulta d’un psiquiatre. Vaig empassar saliva.

-M’he carregat dues persones –va respondre en un encongiment d’espatlla.

De primeres, la seva declaració en un to tan neutral, em va sobtar. Tot seguit els meus ulls es van moure a la pantalla i ho vaig comprendre: Personalitat psicòpata de caràcter violent.

Mai m’havia tocat tractar un cas així. La idea m’atreia i m’atemia a parts iguals. Sempre m’havia obsessionat la seva ment complexa, com pot un prescindir dels sentiments? Si bé els que pateixen psi-

copatia mostren una falta d'emocions com la tristesa, l'empatia o l'amor, són capaços d'experimentar perfectament el plaer, el desig i la ràbia, entre d'altres.

Després d'aquella sessió en van venir d'altres i jo entrava a la consulta més il·lusionat del que hi hauria d'entrar. Potser la relació s'havia tornat molt més íntima del que hauria de ser i la primera vegada que em va besar no em vaig poder apartar. Els seus llavis eren suaus com la seda i, tan prop meu, havia pogut percebre completament el seu aroma subtil, que era com un petricó agredolç. Quan vaig arribar a casa aquella nit, vaig besar la meva dona, la Cristina, com si res sortís de la normalitat. Com si no hagués traspasat la línia de la fidelitat.

Els mesos van anar passant i jo cada cop sentia que estimava més i més la Kassandra. Ens veiem a cada hora que podíem. Mai m'havia sentit tan addicte i amb tanta pèrdua de control, però no era capaç d'evitar-ho. Només volia més i més d'ella. Fins i tot havia aconseguit ajudar-la a escapar d'aquell psiquiàtric espantós que la feia sentir incòmoda. M'havia costat, però estava tan absorbit que hagués fet qualsevol cosa per ella. Aquella matinada en la qual li vaig comentar la idea de deixar la meva dona, va arronsar les espatlles en un gest complex que feia temps que havia aconseguit desxifrar, un gest que indicava la seva disconformitat.

-No crec que aconseguim mai que ens deixi en pau –va mormolar, com qui no vol la cosa.

Els seus ulls es van il·luminar, com si una bombeta s'acabés d'encendre al seu cap. Va verbalitzar la seva idea. Al principi vaig parpel·lejar, confús per les seves paraules tan esgarrifofes i sense cap mena de sentiment, però amb el temps ho vaig integrar amb certa confusió. La Cristina m'estimava, volia formar una família amb mi. M'estimava de la mateixa manera que jo estimava la Kassandra, i sabia amb certesa que jo faria flames el món per tal de conservar la Kassandra al meu costat. Per tant, la Cristina faria el mateix per mi.

I, sense previ avís, va arribar el dia. Recordo el somriure de la Kassandra al fer-me un petó ple de tendresa, com si estigués expectant pel que succeiria a continuació.

Vaig entrar a casa, com sempre. La Cristina semblava més contenta del normal, més il·lusionada. Volia fer-ho ja, treure'm el pes de sobre, acabar amb tot d'una vegada. Quan es va girar per agafar un paper de la cuina, vaig treure el ganivet afilat que m'havia donat la meva estimada i li vaig clavar amb força, sense vacil·lació, al cor. Vaig sentir com l'acer traspassava la pell, els músculs i tendons.

Va ser una sensació terrible. Un soroll indistingible em va pujar per la gola quan vaig veure la incomprensió als seus ulls verds i humits. La vaig dipositar lentament a terra. Vaig sentir un buit al pit quan, amb dificultats, em va estendre un paper que portava a les mans. Vaig llegir-lo per sobre, com vaig poder en aquella situació, i els ulls se'm van obrir de cop. La vaig mirar, sense saber què fer.

Sense saber com arreglar aquell desastre.

Podria haver sigut pare. Era el pare del nen que hi havia a la panxa de la Cristina.

No, no, no, no... Què havia fet?

Però la vida se li escapava de les mans, com qui s'acomiada d'algú que no tornarà a veure, i no hi havia manera d'arreglar-lo. Em va posar una mà a la galta, eixugant unes llàgrimes que queien, i aquest simple moviment em va acabar de trencar. Perquè encara hi havia amor als seus gestos, a la seva mirada. Un amor que jo no mereixia pas.

Se'm va escapar un singlot mentre la seva llum s'afeblia. No vaig poder suportar-ho. ¿Com havia pogut pensar que podria? No podria viure amb allò. Ho tenia tan clar, que no vaig dubtar ni dos segons en aixecar-me. Per això he agafat un bolígraf i he començat a escriure això, abans d'acabar amb el meu dolor insuportable. He preparat l'escenari com qui el prepara en un teatre. Podeu trobar la meva dona morta a la cuina.

Kassandra, no pensis que això ho faig perquè no t'estimo. T'estimo més del que ho hauria de fer. T'estimo tan malament, que he assassinat el meu propi fill i la meva dona pel simple fet que m'ho has demanat. Ningú no hauria de matar per amor, per molt romàntic i especial que sembli. I només ara, amor meu, m'adono d'una obvietat en la qual no havia caigut: és que tu mai em podràs estimar com jo t'estimo a tu.

1r Premi

Pol Ribera Cámara

Batxillerat, cicles formatius i altres

Illa de Rodes, Roses

L'hospital

El carruatge passava per davant de l'hospital. El paviment, irregular, feia trontollar el vehicle, i incomodava els seus passatgers. Tot i així, segur que s'haurien sentit privilegiats si, com algú que mira el paisatge en un viatge llarg, haguessin fet un cop d'ull al que s'esdevenia a l'exterior de la seva beneïda presó de fusta: sota l'ombra de l'edifici, la més necessitada població de París pregava compassió, la demanava amb els braços alçats i les llàgrimes als ulls, sota la mirada impassible dels soldats que flanquejaven la porta i observaven aquell escenari, que en alguns casos (molt més freqüents del que es podia desitjar) barrejava la bellesa del naixement amb la brutícia impresa als depriments carrers de París.

Dins del carruatge, una horroritzada mare apartava la mirada de la seva filla, curiosa, com és usual en una nena de tan sols deu anys. La vida del luxe, infinita per a la seva arrogant mare, la privava de la realitat del món. Amb tres lleugers cops a la porta, la dona va fer saber al cotxer que tenien pressa. I així, en poc temps, van tenir el gloriós palau davant dels ulls. S'aixecava sobre uns verds jardins, amb fonts d'aigua clara, i el cant dels ocells en *romantitzava* la imatge. Els cavalls es van detenir. La porta del carruatge es va obrir i un home amb un somriure una mica exagerat va donar la benvinguda a mare i filla amb els braços oberts. La dona, que semblava decidida a entrar tan aviat com fos possible, va entrellaçar el seu braç amb el del personatge de l'estrany somriure, sense canviar la seva expressió distant, com de pedra.

Les grandioses portes van obrir-se amb un sol moviment de mà del majordom i la llum del Palau de Versalles va illuminar el rostre dels nouvinguts. Al rebedor, moltes persones divinament vestides discutien xiuxiuejant però, en adonar-se de la presència dels que es-

taven detinguts al llindar de la porta, van abaixar el cap i van restar en silenci fins que el grup va sortir de la sala. La nena seguia dificultosament els passos dels seus guies, que caminaven amb rapidesa al seu davant, encara que coneixia a la perfecció tots els racons d'aquell palau. Tot i així, la nova sala era desconeguda per a ella: ocupada per un gran i alt llit, del qual només podia veure'n els llençols daurats i una mà penjant. Les cortines, blanques, només deixaven passar una tènue i trista llum grisa. Desenes de persones que coneixia restaven al voltant del gran llit, capcots i amb falsa expressió de pena. Un per un, anaven a saludar per última vegada la persona que estava moribunda al llit, ni més ni menys que el rei de França. Quan va arribar el torn de la nena, estava nerviosa. Amb dos passos titubejants, va apropar-s'hi. Quan estava a pocs centímetres, se li va revelar la figura del rei: el seu semblant era pàl·lid i el seu cap descansava sobre un coixí.

Va apropar la seva mà arrugada i tremolosa a la galta de la nena i va dir:

– No tinguis por, Angie – va estossegar dèbilment – Deixa que ell et guïi.

El rei va assenyalar una creu, clavada per sobre del llit. Després va assenyalar-se la galta, com demanant a la petita de fer-li un petó. Ella va obeir i, en fer-ho, va olorar per última vegada el perfum de les mil flors. Va esperar fora de l'estança la seva mare, que va sortir segons després, eixugant-se les llàgrimes de la cara amb el puny del vestit, que va quedar ple de maquillatge. Va agafar la seva filla amb violència i la va arrossegar fins a la porta.

El que no sabia l'Angie era que no tornaria a aquell palau, ni tornaria a experimentar la vida de luxes a la qual estava acostumada. En els propers anys de la seva vida, les carnavalesques disfresses dels salons de ball del palau van canviar pels draps grisos, que en la majoria de casos només envoltaven pobrament els cossos esquelètics dels nens, que desfilaven en marxa fúnebre pels estrets carrers, amb ulls privats de somiar. L'Angie va convertir-se de sobte en un d'aquells nens i va aprendre a ser autosuficient. La seva mare no semblava reaccionar al cop: passava dia i nit dins d'una taverna.

I fins a la seva mort va insistir en aquesta activitat, desgraciadament per a la nena i, més tard, per a ella mateixa. Un dia gris, l'Angie es dirigia a la fàbrica de sabates, com de costum, molt aviat. Abans de sortir de la hisenda que tenien assignada al centre de la ciutat, el propietari va cridar-la sonorament i va demanar-li que entrés.

Quan ja va ser a l'interior de l'edifici, el seu demandant va senyalar l'escala que portava al primer pis, allà on elles vivien. Allà jeia la seva mare, en posició antinatural. Tenia una ampolla de vidre buida aferrada a la mà. Durant els següents anys de la seva vida, l'Angie es va convertir en una dona. Va conèixer un soldat i van tenir un fill. Els va abandonar abans que aquest nasqués, defensant que havia d'anar a la guerra. Mai no el va tornar a veure.

Els carrers de París, en aquells temps, guardaven alguns dels horrors personificats que mai hagi vist cap ciutat als seus carrers. La ciutat més important d'Europa atreïa a propis i estranys, com és lògic. Doncs bé, aquella estrellada nit d'agost, la sort (si és que existeix) va voler que l'Angie topés amb un d'aquells individus desagradables que amagaven el seu rostre a les ombres dels carrers estrets i les seves intencions sota una expressió indesxifrable. El nen cridava, a casa. En tocar-li el front, la seva mare va notar l'escalfor: tenia febre. Els plors eren cada vegada més intensos i tot el cos, abans pàl·lid, del nadó s'havia tornat d'un roig anormal.

La preocupada mare va deixar-lo sol a casa, desprotegit com un soldat sense armadura al bell mig del camp de batalla. Al sortir al carrer, l'Angie va notar com la calor se li impregnava a la pell i una suor calenta com l'infern va començar a baixar-li pel front. Era ben entrada la nit i no es veia ni una ànima. Només els crits d'alguns gats trencaven el sinistre silenci. Es podia endevinar la bulliciosa activitat del dia pel rastre deixat al fang, ja sec. La jove va reparar en tots aquells detalls mentre es dirigia a buscar l'únic metge que coneixia: un home que vivia a la Rue des Tulleries i que en realitat treballava com a forense en una clínica pudent i obscura al subsol del seu edifici.

Absorta en els seus pensaments va aixecar el cap per veure on es trobava i un raig d'esperança va il·luminar-li els ulls quan va desco-

brir que era a pocs minuts del seu objectiu, però que coneixia un carreró que la portaria al lloc immediatament. Tot i la seva desgraciada vida, a l'Angie se li va escapar un somriure quan va pensar en com d'agradable havia estat amb ella el Doctor Melville quan se li havia mort la mare.

En aquest estat es trobava quan va endinsar-se en el carreró i va descobrir una silueta negra, sospitosa en aquelles altes hores de la nit. La noia va accelerar el pas lleugerament, per no semblar temerosa o indecisa, i va arribar finalment a la cruïlla, on va inspirar profundament, alleujada. Però quan es disposava a baixar de la vorera, una mà rugosa va aferrar-se al seu avantbraç. Sense girar-se, va resistir-s'hi i va aconseguir alliberar-se del seu atacant, al qual la mà va lliscar-li del braç de la noia per la suor que desprenia en aquella nit d'estiu. Va escapar-se, amb el seu perseguidor darrere, sempre a prop. En girar una cantonada, el peu esquerre li va relliscar i la va fer caure al terra. Abans de poder aixecar-se, l'home es va abalçar sobre ella i la va agafar fort pels cabells, tan fort que les llàgrimes van començar a brotar soles dels ulls de l'Angie. Va cridar amb totes les forces que li quedaven, però no va obtenir més respostes que els seus propis crits en forma d'eco.

Encara que va resistir-s'hi tant com va poder, esgarrapant l'assetjador i donant-li cops de peu, la seva lluita no va obtenir cap resultat. Va quedar en un estat d'inconsciència parcial, encara podia sentir allò que li estava passant, el dolor. Finalment, va quedar-se adormida sobre el fang i les seves pròpies llàgrimes.

Quan va despertar-se, sentia un dolor terrible al cap, com un brunzit que no la deixava en pau. Tenia tot el cos ple de blaus i esgarrapades. Tot i el seu deplorable estat, va aconseguir arrossegar-se pels carrers, demanant ajuda amb un filet de veu, sense forces per plorar.

Però els parisencs, que segur que tenien altres afers dels quals ocupar-se, passaven per sobre del seu cos, mirant-la amb llàstima. Per fi va reunir forces per gatejar. La claror del sol va obligar-la a obrir els ulls. En fer-ho, va descobrir aquell edifici gris que havia vist quan

era una nena, aquell hospital. I es va descobrir a ella mateixa com a una d'aquelles desgraciades persones que la seva mare no volia que veiés. A sobre de la porta, flanquejada per dos homes robustos i uniformats, hi havia una creu.

L'avi, l'absència i el sèrum de privilegiat

A l'avi el van tractar bé, mentre va ser viu. De fet, prou més que bé. Poques eren les vegades en què un maleït sia brollava dels seus lla-vis. Tampoc somreia, és clar, perquè a ningú no li agraden massa les agulles, oi que no? Ell només escarxava el segon manament (aquell de “no nombraràs el nom de Déu en va...”) quan algú es deixava els llums encesos, o estirava la cadena del vàter havent pixat un sol cop, o perdia el rellotge. Però sí, pel que fa a la salut, escasses queixes en va tenir mai.

Dos càncers, una hèrnia abdominal de la mida d'un nadó, Alzheimer i Covid-19 donen per a molt. L'avi era ben bé un pupes, malgrat que sempre se'n va sortir (ja fos enganxat a la *químio*, a la ràdio, o dins d'un quiròfan). Suposo que la clau de la seva fortalesa i salut de ferro eren fruit del suc de taronja, la poma i el kiwi que dia sí dia també devorava per esmorzar (potser són més vitamines, el que ens falten a la resta, amb tanta galipàndria per aquí i per allà). Amb tot i això, contra la demència i el virus xinès Poc s'hi va poder fer. L'avi va morir a l'hospital. En un hospital tètric i fred i blanc i malaltís, però en un hospital. Perquè l'avi tenia dret d'acabar els seus dies en aquell llit, amb les sabates ocupant una de les moltes lleixes buides, mentre mirava ves a saber què, a l'altra banda d'una finestra d'un celobert. Perquè l'avi, al cap i a la fi, va morir servint-se del que s'havia estat guanyant després de tota una vida embolicant rotlles a la Torrassapel: una mort digna (i anestèsica).

Ignoro el funcionament de lleis relacionades amb la salut, amb el dret ciutadà i amb el dret ciutadà a la salut. Com a estudiant de Batxillerat relegada a afrontar amb bona cara i millors ulls la cèlebre Selectivitat, la meua zona de saber es veu subordinada, doncs, a bat-

zegar atribolada entre Plató i Rodoreda, Gauss i Lorca, Wilde i Catul. No destaco, tampoc, per la meva cultura general, però em sento prou orgullosa de saber que les tres caravelles amb què Cristòfol Colom va condemnar l'Amèrica del Sud eren la Pinta, la Niña i la Santa María. La meva ètica tampoc és brillant, ni tinc una ànima lliure de pecat, ni posseeixo una moral i seny límpides, ni molt menys magnànimes. Però si em deixo guiar per la definició que ofereix el DIEC del terme *dret*² i, conseqüentment, per la meva lògica, permeteu-me que m'aventuri a professar que tots, pel sol fet de ser humans, i indiferentment del nostre gènere, raça, edat o nacionalitat, hauríem de tenir el dret d'accedir a la salut. Una salut que hauria d'anar més enllà del poder ser enguixats quan ens trenquem un braç (que també) i que hauria d'abraçar el poder ser atesos tant físicament com psicològica per un equip especialitzat i en condicions en qualsevol lloc i moment vitals.

M'agrada molt una frase de l'Albert Espinosa, un altre pupes i font de saviesa estripada. Espinosa diu que tant de bo sempre intentéssim d'entendre les persones abans de jutjar-les. I que tant de bo la gent fos capaç d'ésser honesta i d'explicar la seva vida perquè poguéssim valorar-la amb comprensió. És trist però és cert. Si haguéssim de retratar el panorama actual, el prejudici, l'estàndard i l'expectativa ocuparien tant d'espai en el pla que amb prou feines podríem arribar a albirar ni la veritat, ni la justícia, ni la voluntat humanes que s'amaguen al seu darrere.

Mor gent de fred, escaldada, per trets, pallisses, violacions. O ofegada. A vegades, sota desenes de cossos que s'aferren a la vida en una pastera a escassos quilòmetres del disfressat Paradís Europeu. També per malalties, cròniques o sobtades, per suïcidi o per accident. Evidentment, tots aquests defalliments són la conseqüència d'una causa, curable o no, adreçable o no, i que no sempre és possible d'eludir. No obstant això, almenys pel que fa a les que sí ho són, de remeiables, és indiscutible que la medicina (i l'accés a ella), en qualsevol de les seves formes, hi juga un paper fonamental.

² Dret: Facultat d'exigir allò que ens és degut, de fer allò que la llei no defèn, de tenir, exigir, usar, etc., allò que la llei o l'autoritat estableix a favor nostre o ens és permès per qui pot.

Em fa l'efecte (vet aquí la meva opinió deformada i condicionada per la conxorxa de les xarxes i la premsa) que les coses no rutllen com haurien de fer-ho. Com és possible que encara ara hi hagi països com el grandios i flagrant EUA que encara no tinguin sanitat pública a l'abast de tothom? O més increïble, encara, que la majoria dels seus habitants acabin al dipòsit de cadàvers per no poder costejar els preus dels tractaments? No ho sé, però em dol. Perquè tots som persones i perquè ningú més que cap altre (malgrat que a vegades els nostres desitjos vagin en direccions contràries a l'ètica) es mereix una oportunitat de més o de menys de viure. Els bitllets fan mal, i les fòbies, i els menyspreus, i les superioritats i les inseguretats. Però, per damunt de tot, l'absència.

Quan acaben les catàstrofes i tot ha quedat esmicolat, arruïnat, derruït, amb els sostres, llençols i ànimes pengim-penjam, apareix l'í si. I si haguéssim fet allò...? I si no haguessin actuat d'aquell mode...? I si no hi hagués anat...? I si, i si... Fer preguntes quan ja tot ha tocat fons no serveix per a res; ni pel passat, ni pel present, ni pel futur. Emplenar la consciència de preguntes no sanejarà l'horror vacui de l'error o l'abstinència. És més, encara l'aprofundirà més. Deixem-nos, doncs, de preguntes retòriques, de falses esperances, de consultes per a privilegiats i de punxades milionàries. Perquè poder prendre una ampolla plena d'amarg líquid rogenic no ens ha de fer millors que ningú altre, ni tampoc ha d'ésser més fàcil salvar-se d'una grip aquí que a l'Índia. Que tots tenim dret a emmalaltir i a curar-nos. I que cap persona ha de poder arrabassar-nos-ho, sigui qui sigui i vingui d'on vingui.

L'avi era obrer, de classe mitjana, raça blanca, heterosexual i europeu. A l'avi el van tractar bé, mentre va ser viu. Pel que fa a la salut, escasses queixes, en va tenir mai, i m'agradaria pensar que la situació hagués estat la mateixa per a cadascun de nosaltres, minúsculs habitants del món, però res més lluny de la realitat. Perquè l'avi, al cap i a la fi, va morir servint-se del poc difós sèrum de privilegiat.

II Premis Antònia Adroher de Narrativa i Poesia

La Coordinadora d'ONG Solidàries, Òmnium Gironès i el Gremi de Llibreters de Catalunya a Girona convoquen els II Premis Literaris Antònia Adroher i Pascual de Narrativa i Poesia Escolar que tenen per objectiu la sensibilització en temes socials i la promoció de l'ús literari del català als centres educatius de les comarques gironines.

BASES Premis edició 2023

Tots els treballs presentats s'hauran de regir segons les bases següents:

1. MODALITATS

Narrativa i Poesia

2. PARTICIPANTS

Centres educatius públics, concertats i privats de les comarques gironines

3. LLENGUA

Tots els treballs seran individuals, originals i en llengua catalana.

4. TEMÀTICA 2023

El Dret a la Pau (ODS 13)

5. CATEGORIES

Alumnat de primària, secundària, batxillerat i cicles formatius dividits, en les dues modalitats, en 6 categories:

- a) Cicle Inicial de Primària
- b) Cicle Mitjà de Primària

- c) Cicle Superior de Primària
- d) Primer Cicle de Secundària
- e) Segon Cicle de Secundària
- f) Batxillerat, cicles formatius i altres

6. EXTENSIÓ

NARRACIÓ

- Entre ½ i 2 pàgines per a les categories de primària
- Entre 1 i 3 pàgines per a les categories de secundària
- Entre 2 i 4 pàgines per a les categories de batxillerat, cicles formatius i altres

POESIA

- L'extensió màxima serà una pàgina

Els treballs s'han d'entregar en format PDF en les dues modalitats amb un cos de lletra a 12 punts i l'interlineat 1,5.

7. CENTRES

Cada centre educatiu seleccionarà com a màxim 5 treballs per categoria i modalitat entre l'alumnat, només un per persona. Els treballs seran inèdits i no aniran signats.

8. TERMINI

Els treballs s'enviaran a través del formulari de participació

<https://tuit.cat/sQ2bh>. El darrer dia per fer-ho és el divendres 10 de febrer de 2023.

9. JURAT

Estarà format per professorat i professionals dels àmbits social-humanitari i cultural.

10. VEREDICTE

Es donarà a conèixer en un acte de lliurament de premis que es realitzarà en una població del Gironès durant la segona quinzena de març de 2023. L'organització contactarà amb els centres amb antelació.

11. PREMIS

S'atorgaran com a màxim 2 premis per categoria i modalitat. Totes les persones premiades rebran un guardó, un diploma i un val de 30 euros per

bescanviar en qualsevol de les llibreries indicades. Tots els centres participants rebran un diploma de reconeixement i les persones premiades, a més, un diploma acreditatiu del premi.

12. PREMIS CENTRE EDUCATIUS

S'atorgaran 3 premis especials a centres educatius que hagin participat en qualsevol de les dues modalitats literàries i, a més, hagin treballat a través d'altres activitats el Dret a la Pau. Per tenir opció al premi s'haurà d'enviar pel mateix formulari del concurs una memòria de les activitats que s'hagin organitzat al centre sobre la temàtica d'enguany totes les activitats han de ser realitzades en llengua catalana. La memòria pot incloure, a part d'explicacions, imatges o vídeos que justifiquin les activitats i esdeveniments organitzats i treballats al centre. L'extensió màxima de la memòria és de 4 pàgines. El jurat del concurs es reserva el dret de demanar més informació si ho creu pertinent. La dotació dels premis és de 300 euros per bescanviar en llibres i contes sobre la temàtica del concurs.

13. PUBLICACIÓ

Els treballs premiats es recopilaran en una publicació que es farà arribar a les persones premiades i a tots els centres participants.

14. DIFUSIÓ

Es farà difusió dels treballs premiats en activitats i projectes de les entitats organitzadores.

EIDTA:

AMB EL SUPORT DE:

